

Riksarkivet

Remiss av Föreskrifter om gallring efter skanning

(29-2018/4422)

Sammanfattning

Riksarkivet har skickat ut en remiss avseende förslag till föreskrifter och allmänna råd om gallring av pappershandlingar efter skanning. Försäkringskassan svarade för ungefär ett år sedan på en remiss gällande en vägledning från Riksarkivet i samma ämne.

Försäkringskassan invände i fjolårets remissvar mot att Riksarkivet tog in begreppet *urkund* i vägledningen och har nu, samma invändning mot användandet av begreppet i remissyttrandet till denna föreskrift. Vidare anser Försäkringskassan att det är tydligt huruvida Riksarkivet har för avsikt att upphäva de myndighetsspecifika föreskrifter som medger gallring efter skanning. Om så är fallet skulle det få stora konsekvenser för Försäkringskassan då myndigheten idag har en sådan föreskrift som medger gallring av det som skulle kunna betraktas som urkunder, nämligen undertecknade ansökningar och handlingar.

Förutsättningarna för gallring – begreppet urkund

Försäkringskassan instämmer i att pappershandlingarnas betydelse som bevis och dess karaktär (av t.ex. rättighetsbärande original) ska beaktas vid ställningstagande till om pappershandlingarna kan gallras. I föreskrifterna föreslås att myndigheten ska beakta detta vid ställningstagande till gallring och därutöver föreslås i föreskriften ett förbud mot att gallra urkunder (3 kap. 3 §, 4 §, 7 § samt de allmänna råden till dessa punkter). Försäkringskassan anser att det är oklart hur begreppet urkund i förslagets 4 § första punkten ska tolkas och tillämpas i praktiken och vill i sammanhanget lyfta att det skulle, beroende på hur det tolkas, kunna leda till stora konsekvenser om begreppet införs i föreskrifterna på det sätt som föreslås.

I sin vidaste tolkning innebär förslaget att alla dokument som t.ex. innehåller en underskrift (eller en motsvarande märkning som räknas som en underskrift) och som har betydelse som bevis inte får gallras med stöd av den föreslagna föreskriften. För Försäkringskassans del skulle denna tolkning kunna innebära att alla ansökningar om förmån enligt socialförsäkringsbalken, som ska vara egenhändigt undertecknade (uppgiftslämnande om faktiska förhållanden som har betydelse för bedömningen av frågan om ersättning ska som huvudregel lämnas på heder och samvete och läkarintyg ska undertecknas av läkaren) ska anses vara urkunder vilket skulle innebära ett utökat och omfattande bevarande jämfört med dagens hantering. Även om Försäkringskassan har digitaliserat sin ärendehantering, och fortsätter att göra det, inkommer handlingar i pappersform. Om det inte är Riksarkivets avsikt att förslaget ska tolkas på detta sätt måste föreskriften förtydligas. Föreskrifterna blir annars svårtillämpade och för Försäkringskassans del blir förslaget mycket kostsamt.

Försäkringskassan föreslår att i 3 kap 4 § p. 1, i vilken framgår att gallring med stöd av föreslagen författning inte får omfatta arkunder, stryks. Försäkringskassan anser att de intressen som ligger bakom den föreslagna punkten i tillräcklig utsträckning beaktas genom övriga föreskrifter i 3 kap. 3 §, 4 § (övriga punkter), 7 § samt de allmänna råden till dessa bestämmelser. Försäkringskassan anser att myndigheterna ges befogande att själva avgöra vilka handlingar som behöver bevaras i sitt ursprungliga pappersformat sedan de skannats i enlighet med Riksarkivets föreskrifter. Vid behov kan de allmänna råden i anslutning till bestämmelserna utvecklas.

Förhållande till myndighetsspecifika föreskrifter

Försäkringskassan anser att det är otydligt om intentionen är att de nu föreslagna föreskrifterna enbart ska tillämpas på handlingar som inte omfattas av redan meddelade myndighetsspecifika föreskrifter, eller om föreskrifterna ska tillämpas i alla fall som myndigheter som omfattas av föreskrifterna (1 kap. 1§) vill gallra pappershandlingar som skannats. Försäkringskassan anser också att avsikten med formuleringarna i konsekvensutredningen om att föreskrifterna inte är tvingande jml 14 § arkivförordningen inte framgår på ett tydligt sätt. Om avsikten är att Försäkringskassan enbart får gallra pappershandlingar som skannats under de förutsättningar som anges i de föreslagna föreskrifterna så är detta en ingripande reglering och en inskränkning i förhållande till vad som gäller idag.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Lena Sandh i närvaro av rättschef Mikael Westberg och arkivarie Carin Saremyr, den senare som föredragande.

Lena Sandh

Carin Saremyr